2026/2093

16.9.2026.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2026/2093

od 10. srpnja 2026.

o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu nacionalnih plaćanja za destilaciju vina, zelenu berbu i krčenje proizvodnih vinograda u opravdanim kriznim slučajevima

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 216. stavak 4., članak 223. i članak 227.,

budući da:

(1) Uredbom (EU) 2026/471 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) uvodi se niz mjera za prilagodbu potencijala proizvodnje vina, upravljanje tržištem vina i potporu sektoru vina u svladavanju različitih izazova koji na njega utječu te za prilagodbu tog sektora novim tržišnim kretanjima u kontekstu velike međunarodne neizvjesnosti. Među ostalim mjerama, Uredbom (EU) 2026/471 prošireno je područje primjene članka 216. Uredbe (EU) br. 1308/2013. Osim za destilaciju vina države članice sada od Komisije mogu u kriznim slučajevima zatražiti odobrenje nacionalnih plaćanja za potporu zelenoj berbi i dobrovoljnom krčenju proizvodnih vinograda pod određenim uvjetima. Komisija je ovlaštena dopuniti taj članak utvrđivanjem pravila o općim uvjetima prihvatljivosti i kriterijima prioriteta u pogledu takvih nacionalnih plaćanja te kako bi utvrdila situacije na tržištu u kojima su takve mjere opravdane, metodu izračuna takvih plaćanja i pravila u pogledu koherentnosti s drugim mjerama potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

(2) U tom kontekstu važno je definirati uvjete za postojanje krizne situacije u kojoj države članice mogu zatražiti odobrenje nacionalnih plaćanja za destilaciju, zelenu berbu i krčenje proizvodnih vinograda, kao i kategorije i boje vina na koje se takve mjere mogu primijeniti.

(3) Destilacijom vina i zelenom berbom nastoji se ukloniti višak vina s tržišta odnosno spriječiti proizvodnja takvog vina prije berbe. Premda su te mjere primjerene u situacijama kad je na tržištu vina prisutna konjunkturna prekomjerna ponuda koja uzrokuje ili za koju postoji prijetnja da će uzrokovati tržišne poremećaje, strukturne tržišne neravnoteže između ponude i potražnje nastoje se ukloniti trajnim krčenjem proizvodnih vinograda. Stoga kriteriji za utvrđivanje tržišnih okolnosti koje opravdavaju odobrenje nacionalnih plaćanja za takve mjere moraju obuhvatiti, s jedne strane, kratkoročnu ili srednjoročnu konjunkturnu prekomjernu ponudu na tržištu i, s druge strane, dugoročniju strukturnu tržišnu neravnotežu. Stoga se kriteriji za utvrđivanje tržišnih okolnosti koje mogu opravdati odobrenje takvih nacionalnih plaćanja moraju utvrditi zasebno za destilaciju vina i zelenu berbu i zasebno za trajno krčenje proizvodnih vinograda. S obzirom na snažnu segmentaciju tržišta vina u Uniji, važno je omogućiti državama članicama da se mjere usmjere na odgovarajuće zemljopisno područje i vrste vina pogođene tržišnom krizom. Stoga je važno omogućiti da se mjere koje će utvrditi države članice mogu primjenjivati na regionalnoj ili nacionalnoj razini te za jednu ili više kategorija i boja vina.

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

([2]) Uredba (EU) 2026/471 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. veljače 2026. o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) br. 251/2014 i (EU) 2021/2115 u pogledu određenih tržišnih pravila i sektorskih mjera potpore u sektoru vina i za aromatizirane proizvode od vina i Uredbe (EU) 2024/1143 u pogledu određenih pravila o označivanju jakih alkoholnih pića (SL L, 2026/471, 26.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/471/oj).

(4) Važno je utvrditi i osnovne kriterije prihvatljivosti ovisno o sadržaju mjere. Pravo na dodjelu nacionalnih plaćanja za zelenu berbu i krčenje proizvodnih vinograda mogu ostvariti samo vinogradari koji uzgajaju vinograde u svrhu proizvodnje vina, dok drugi gospodarski subjekti koji proizvode, stavljaju na tržište ili destiliraju vino mogu ostvariti pravo na nacionalna plaćanja za destilaciju vina. U slučaju dodjele nacionalnih plaćanja za destilaciju vina važno je da, ako korisnici nisu proizvođači vina, države članice osiguraju da se ekonomska korist koja proizlazi iz nacionalnih plaćanja prenese na proizvođače vina. Kako bi se osigurala dosljednost politike Unije u području vina, trebalo bi izbjeći da potporu za krčenje ili zelenu berbu primaju vinogradari koji drže vinograde zasađene bez odobrenja. Iz istih razloga dosljednosti politike javna potpora za destilaciju može se dodijeliti samo za vina koja ispunjavaju relevantne pravne zahtjeve i uvjete Unije, uključujući zahtjeve za vina koja nose zaštićenu oznaku izvornosti ili zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla, ako je primjenjivo.

(5) Kako bi se zajamčili jednaki uvjeti među proizvođačima vina u različitim državama članicama i izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja, važno je utvrditi elemente koje bi države članice trebale uzeti u obzir pri izračunu maksimalnog iznosa potpore koji će se dodjeljivati u obliku nacionalnih plaćanja za zelenu berbu, destilaciju vina i krčenje proizvodnih vinograda.

(6) Kako bi se izbjeglo da zelena berba i destilacija vina postanu redovit način tržišnog plasmana vina iz regija pogođenih strukturnom tržišnom neravnotežom, važno je da države članice koje primjenjuju takve mjere redovito uklanjanju i temeljne strukturne uzroke takve neravnoteže. Stoga bi nova odobrenja za zelenu berbu i destilaciju trebala biti uvjetovana usporednom primjenom dobrovoljnog krčenja proizvodnih vinograda i primjenom uvjeta iz članka 58. stavka 1. drugog podstavka Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) pri provedbi intervencija restrukturiranja i konverzije. Tim se uvjetima nastoji izbjeći da intervencije restrukturiranja i konverzije doprinose povećanju prinosa u regijama koje su već pogođene strukturnom tržišnom neravnotežom.

(7) Kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje i usklađen pristup sustavu podnošenja zahtjeva za nacionalna plaćanja iz ove Uredbe, važno je utvrditi određene zahtjeve u pogledu informacija koje države članice trebaju dostaviti Komisiji kako bi opravdale svoj zahtjev za odobrenje i propisati određene zahtjeve za obavješćivanje o djelotvornoj provedbi mjera u određenom roku na godišnjoj osnovi.

(8) S obzirom na izazove s kojima se sektor vina trenutačno suočava, državama članicama treba omogućiti provedbu mjera utvrđenih u ovoj Uredbi tijekom sljedeće tržišne godine. Stoga bi ova Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom utvrđuju pravila kojima se dopunjuje Uredba (EU) br. 1308/2013 u pogledu zahtjeva za odobrenje nacionalnih plaćanja koja države članice mogu izvršiti u sektoru vina za destilaciju vina, zelenu berbu i krčenje proizvodnih vinograda u opravdanim slučajevima tržišne krize, u skladu s člankom 216. te uredbe.

([3]) Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (SL L 435, 6.12.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

2. Ovom se Uredbom utvrđuju kriteriji koje države članice primjenjuju kako bi utvrdile postojanje tržišne krize koja opravdava dodjelu nacionalnih plaćanja iz stavka 1. te opći uvjeti prihvatljivosti i pravila za izračun maksimalnih iznosa potpore koje države članice mogu dodijeliti u okviru takvih nacionalnih plaćanja.

3. Ovom se Uredbom propisuju i određeni zahtjevi u pogledu koherentnosti između takvih nacionalnih plaćanja i drugih mjera potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike za sektor vina odobrenih u istoj proizvodnoj regiji.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „destilacija” znači odlaganje vina, kako je definirano u dijelu II. točki 1. Priloga VII. Uredbi (EU) br. 1308/2013, potpunom destilacijom u sirovi alkohol s alkoholnom jakošću od najmanje 92 % vol.;

2. „zelena berba” znači postupak definiran u članku 3. stavku 5. točki (c) Uredbe (EU) br. 1308/2013;

3. „krčenje” znači potpuno vađenje s korijenom i uklanjanje svih trsova na određenom vinogradarskom području uvrštenom u registar iz članka 145. Uredbe (EU) br. 1308/2013;

4. „kategorija” vina znači vino zaštićeno oznakom izvornosti, vino zaštićeno oznakom zemljopisnog podrijetla ili vino bez oznake zemljopisnog podrijetla;

5. „boja” vina znači crno vino, ružičasto vino ili bijelo vino.

Članak 3.

Destilacija vina i zelena berba u opravdanim kriznim slučajevima

1. Podložno odobrenju Komisije kako je utvrđeno u članku 216. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013, države članice mogu u opravdanim kriznim slučajevima dodijeliti nacionalna plaćanja za destilaciju vina i zelenu berbu pod uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi. Takva nacionalna plaćanja moraju biti razmjerna, propisno opravdana i usmjerena na vina i proizvodne regije pogođene kriznom situacijom, u skladu sa stavkom 2. ovog članka. Destilacija i zelena berba mogu se provoditi na nacionalnoj ili regionalnoj razini za jednu ili više kategorija i boja vina.

2. Kako bi se utvrdilo postojanje krizne situacije, država članica koja želi koristiti nacionalna plaćanja za mjere iz stavka 1. dokazuje postojanje jedne ili više sljedećih tržišnih okolnosti, za kategorije i boje prihvatljivih vina, na nacionalnoj ili regionalnoj razini, ovisno o slučaju:

(a) znatno povećanje najnovijih dostupnih zaliha vina na razini proizvodnje u usporedbi s prosječnom količinom zaliha vina u istom trenutku u prethodnih pet tržišnih godina ili, umjesto toga, u prethodnih pet tržišnih godina isključujući najvišu i najnižu vrijednost;

(b) znatno smanjenje prosječne tržišne cijene vina na razini proizvodnje za posljednjih šest mjeseci u usporedbi s prosječnom tržišnom cijenom tijekom prethodnih pet tržišnih godina ili, umjesto toga, tijekom prethodnih pet tržišnih godina isključujući najvišu i najnižu vrijednost;

(c) znatno smanjenje kumulativne prodaje na tržištu vina na razini proizvodnje za tekuću tržišnu godinu u usporedbi s prosječnom kumulativnom prodajom u istom razdoblju tijekom prethodnih pet tržišnih godina ili, umjesto toga, tijekom prethodnih pet tržišnih godina isključujući najvišu i najnižu vrijednost, pod uvjetom da takvo smanjenje nije posljedica smanjenja proizvodnje.

3. Prihvatljivi korisnici nacionalnih plaćanja iz stavka 1. su, za zelenu berbu, vinogradari čije gospodarstvo obuhvaća samo vinogradarske površine zasađene s odobrenjem za sadnju u skladu sa zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom, a za destilaciju, fizičke ili pravne osobe koje proizvode vino ili ga stavljaju na tržište, organizacije proizvođača vina ili njihova udruženja, udruženja dvaju ili više proizvođača vina ili destilerije proizvoda od vinove loze.

Ako korisnik mjere za destilaciju nije proizvođač vina, predmetna država članica osigurava da se ekonomska korist od mjere prenese na relevantne proizvođače vina.

4. Maksimalni iznos nacionalnog plaćanja po hektaru za zelenu berbu ne smije biti veći od zbroja:

(a) izravnog troška potpunog uklanjanja ili uništavanja nezrelih grozdova, koji određuje država članica na temelju reprezentativnih standardnih troškova;

(b) iznosa naknade od najviše 50 % prosječne vrijednosti grožđa proizvedenog na istom području tijekom prethodne tri tržišne godine, izračunanog za prosječne prinose po prosječnim cijenama grožđa, za kategorije vina i boje prihvatljivog vina na relevantnom zemljopisnom području, i umanjenog za prosječni trošak berbe na istom području; i

(c) poticaja u iznosu od najviše 20 % zbroja tih dvaju iznosa.

5. Maksimalni iznos nacionalnog plaćanja po hektolitru prihvatljivog vina koje se destilira ne smije biti veći od zbroja:

(a) troška za postupak destilacije vina, kako ga je procijenila država članica na temelju reprezentativnih standardnih troškova;

(b) iznosa naknade od najviše 50 % prosječne tržišne cijene tijekom posljednjih šest mjeseci za kategorije i boje prihvatljivog vina i unutar zemljopisnog područja primjene mjere; i

(c) poticaja u iznosu od najviše 20 % zbroja tih dvaju iznosa.

6. Vino prihvatljivo za destilaciju u skladu s ovom Uredbom mora biti proizvedeno u Uniji i u skladu sa zahtjevima za stavljanje na tržište unutar Unije te, prema potrebi, sa specifikacijama proizvoda za vina koja nose zaštićenu oznaku izvornosti ili zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla.

Članak 4.

Krčenje proizvodnih vinograda u opravdanim kriznim slučajevima

1. Podložno odobrenju Komisije kako je utvrđeno u članku 216. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013, države članice koje vode registar vinograda iz članka 145. te uredbe mogu dodijeliti nacionalna plaćanja za dobrovoljno krčenje proizvodnih vinograda koje se provodi na njihovu državnom području pod uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi. Takva nacionalna plaćanja moraju biti razmjerna, propisno opravdana od strane države članice i usmjerena na vina i proizvodne regije pogođene strukturnom tržišnom neravnotežom u skladu sa stavkom 2. ovog članka. Krčenje se može provoditi na nacionalnoj ili regionalnoj razini za određena područja ili za vinograde koji proizvode jednu ili više kategorija i boja vina.

2. Kako bi se utvrdilo postojanje strukturne tržišne neravnoteže, država članica koja želi koristiti nacionalna plaćanja za mjeru iz stavka 1. dokazuje postojanje jedne od sljedećih tržišnih okolnosti, za kategorije i boje vina proizvedenog u prihvatljivim vinogradima, na regionalnoj ili nacionalnoj razini, ovisno o slučaju:

(a) znatno povećanje prosjeka procijenjenih završnih zaliha vina u prethodnih pet tržišnih godina u usporedbi s prosjekom procijenjenih završnih zaliha vina u prethodnih deset tržišnih godina. Povećanje procijenjenih zaliha vina u prethodnih pet tržišnih godina mora biti i znatno veće od povećanja prosječne proizvodnje vina u istom referentnom razdoblju u prethodnih 10 tržišnih godina.

Procijenjene završne zalihe vina za određenu tržišnu godinu znače stvarne završne zalihe vina za tu tržišnu godinu uvećane za količine vina uklonjene s tržišta u istoj tržišnoj godini destilacijom ili zelenom berbom na nacionalnoj razini ili razini Unije. Količina vina koje je s tržišta uklonjeno zelenom berbom izračunava se pretvaranjem područja na kojem se provodi zelena berba u ekvivalent količine vina pri prosječnom prinosu u istoj godini na istom zemljopisnom području na kojem je provedena;

(b) godišnja proizvodnja vina znatno je veća od količina vina koje su se godišnje prodale na razini proizvodnje u najmanje tri od prethodnih pet tržišnih godina;

(c) barem jedna od tržišnih okolnosti iz članka 3. stavka 2. dogodila se u najmanje tri od prethodnih pet tržišnih godina;

(d) znatno smanjenje prosječne godišnje profitabilnosti po hektaru vinograda tijekom prethodnih 10 tržišnih godina, izračunano na temelju standardne metodologije koja se koristi u ekonomskoj analizi poljoprivrednog sektora.

3. Prihvatljivi korisnici nacionalnih plaćanja za krčenje proizvodnih vinograda su vinogradari čije gospodarstvo uključuje samo vinogradarske površine zasađene s odobrenjem za sadnju u skladu sa zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom.

4. Prihvatljivi su samo vinogradi u kojima je, u trenutku kada korisnik podnosi zahtjev za potporu, berba provedena barem jednom tijekom tekuće i prethodne dvije tržišne godine, pod uvjetom da je relevantna izjava o berbi dostavljena nadležnom tijelu predmetne države članice.

5. Vinogradi koji su tijekom prethodnih pet financijskih godina bili predmet postupka restrukturiranja i konverzije za koji je dodijeljena potpora na temelju članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (a) Uredbe (EU) 2021/2115 nisu prihvatljivi za nacionalna plaćanja za krčenje.

6. Maksimalni iznos nacionalnog plaćanja po hektaru iskrčenog proizvodnog vinograda ne smije biti veći od zbroja:

(a) izravnog troška krčenja, koji određuje država članica na temelju reprezentativnih standardnih troškova; i

(b) iznosa naknade od najviše 100 % gubitka prihoda u jednoj godini utvrđenog na istoj razini kao godišnji gubitak prihoda koji je utvrdila država članica za potrebe članka 59. stavka 1. trećeg podstavka točke (b) Uredbe (EU) 2021/2115.

7. Informacije o parcelama koje su iskrčene uz potporu nacionalnog plaćanja iz stavka 1., uključujući informacije o godini u kojoj je parcela iskrčena i podatke o korisniku, čuvaju se u registru vinograda iz članka 145. Uredbe (EU) br. 1308/2013 najmanje 10 tržišnih godina nakon godine u kojoj je parcela iskrčena.

Članak 5.

Koherentnost s drugim mjerama potpore

U državama članicama koje su već provele nacionalna plaćanja za destilaciju ili zelenu berbu u skladu s člankom 3. za tri ili više tržišnih godina u razdoblju od prethodnih pet tržišnih godina na istom zemljopisnom području i za iste kategorije i boje vina uvjet za odobrenje korištenja nacionalnih plaćanja za dodatnu godinu za isto zemljopisno područje i predmetna vina je da te države članice donesu sljedeće mjere:

(a) koriste nacionalna plaćanja za krčenje proizvodnih vinograda u skladu s člankom 4. ili u svoje strateške planove u okviru ZPP-a uključe intervenciju trajnog krčenja iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (o) Uredbe (EU) 2021/2115 za najmanje sljedeće dvije tržišne odnosno financijske godine; i

(b) u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a za intervenciju na temelju članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (a) Uredbe (EU) 2021/2115 utvrde posebne agronomske, vinogradarske ili druge uvjete iz članka 58. stavka 1. drugog podstavka.

Članak 6.

Zahtjev za odobrenje

Države članice koje žele koristiti nacionalna plaćanja iz članka 1. Komisiji podnose zahtjev za odobrenje u kojem su za svaku mjeru za relevantna zemljopisna područja, kategorije i boje vina navedene barem sljedeće informacije:

— za destilaciju i zelenu berbu:

(a) zemljopisno područje primjene, kategorije i boje vina ili vinogradi u kojima se proizvode takva vina, na koje se mjera odnosi, ovisno o slučaju;

(b) svi dodatni uvjeti prihvatljivosti i mogući kriteriji prioriteta utvrđeni na nacionalnoj razini za vino, vinograde i korisnike;

(c) trajanje mjere, uključujući datum početka i završetka mjere;

(d) relevantne informacije koje dokazuju postojanje tržišnih okolnosti iz članka 3. stavka 2. točaka (a), (b) i (c);

(e) očekivana količina prihvatljivog vina koje će se destilirati ili očekivana površina na kojoj će se provoditi zelena berba;

(f) ukupni predviđeni proračun i maksimalni iznos nacionalnog plaćanja po hektolitru destiliranog vina ili po hektaru površine na kojoj je provedena zelena berba,

— za krčenje proizvodnih vinograda:

(a) zemljopisno područje primjene, kategorije i boje vina na koje se mjera odnosi;

(b) svi dodatni uvjeti prihvatljivosti i mogući kriteriji prioriteta utvrđeni na nacionalnoj razini za vinograde i korisnike;

(c) trajanje mjere, uključujući datum početka i završetka mjere;

(d) relevantne informacije koje dokazuju postojanje tržišnih okolnosti iz članka 4. stavka 2. točaka (a), (b), (c) i (d);

(e) očekivana površina vinograda koja će se iskrčiti i pripadajuća ekvivalentna potencijalna količina proizvedenog vina;

(f) ukupni predviđeni proračun i maksimalni iznos nacionalnog plaćanja po hektaru.

Članak 7.

Obavijesti

1. Države članice kojima je odobren zahtjev za nacionalna plaćanja iz članka 1. Komisiji do 30. rujna dostavljaju sljedeće informacije za prethodnu tržišnu godinu u kojoj su se primjenjivala:

(a) količine vina koje su povučene s tržišta za svaku mjeru destilacije provedenu u skladu s člankom 3., po kategoriji i boji vina, kao i količine alkohola koji je proizveden od isporučenog i destiliranog vina, te odgovarajući iznos dodijeljenih nacionalnih plaćanja;

(b) površine za koje su dodijeljena nacionalna plaćanja za zelenu berbu provedena u skladu s člankom 3. po kategoriji i boji vina te odgovarajući iznos dodijeljenih nacionalnih plaćanja;

(c) površine za koje su dodijeljena nacionalna plaćanja za krčenje proizvodnih vinograda provedena u skladu s člankom 4. po kategoriji i boji vina te odgovarajući iznos dodijeljenih nacionalnih plaćanja.

2. Obavijesti Komisiji iz stavka 1. dostavljaju se u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2017/1183 ([4]).

Članak 8.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. srpnja 2026.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1183 od 20. travnja 2017. o dopuni uredaba (EU) br. 1307/2013 i (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dostavljanja informacija i dokumenata Komisiji (SL L 171, 4.7.2017., str. 100., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).